

ב"ל (חיפה) 30282-10-11 - יהודה שושן נ' המוסד לביטוח לאומי

ב"ל (חיפה) 30282-10-11 - יהודה שושן נ' המוסד לביטוח לאומי מחוזי עבודה חיפה

ב"ל (חיפה) 30282-10-11

יהודה שושן

ע"י ב"כ עו"ד שיפוני

נגד

המוסד לביטוח לאומי

ע"י ב"כ עו"ד חן

בית דין אזורי לעבודה בחיפה

[05.02.2013]

השופטת עפרה ורבנר

נציג עובדים - נפתלי פאר

נציג מעסיקים - עאסי לורנס

החלטה

1. לפנינו בקשת התובע להפניית שאלות הבהרה ליועץ מומחה רפואי שמונה ע"י בית הדין - פרופ' רפאל קטן. הבקשה הועברה לתגובת הנתבע, וזה התנגד להפניית השאלות, בנימוק, כי התשתית העובדתית עליה אמור המומחה לבסס את החלטתו, הינה החלטת בית הדין והאמור בכרטיסיו הרפואיים של התובע, ואין מקום להוספת תשתית עובדתית מטעם התובע בנוגע לעישון, כאשר עובדת היותו של התובע מעשן, מצוינת בכרטיסיו הרפואיים. הנתבע טען בתגובתו, כי התובע בשאלותיו המבוקשות, מציב תשתית עובדתית שחורגת מהתשתית העובדתית שנקבעה בהחלטת בית הדין.

עוד ובנוסף טוען הנתבע, כי אין בשאלות כדי להבהיר את עניין הקשר הסיבתי.

2. לאחר עיון בבקשה ובתגובת הצד שכנגד, ומאחר ודרך המלך, הינה לאפשר לצדדים להפנות למומחה שאלות הבהרה (עיון הנחיות הנשיא בדבר מינוי מומחים יועצים רפואיים - הנחיה 1/10 מ-13.4.10), הננו מחליטים להפנות למומחה השאלות הבאות:

א. בתשתית העובדתית אשר נקבעה ע"י בית הדין נקבע, כי התובע נחשף לאסבסט (הן בסעיף 4'ג' בכל הקשור לפירוק סככות אסבסט והחלפתן, והן בסעיף 4'ה').

המומחה בחוות דעתו ציין, כי בין הגורמים אשר לגביהם יש עדות מוגבלת לקרצינוגניות, מצוי גם האסבסט. המומחה אף מציין, כי אם התובע היה חשוף לאסבסט בצורה משמעותית, אזי יתכן שיש קשר בין מחלתו לבין עבודתו.

מהי חשיפה לאסבסט במידה משמעותית לדעת המומחה, והאם האמור בסעיף 4'ג' לתשתית העובדתית שנקבעה ע"י בית הדין, יש בו כדי להוות חשיפה משמעותית לאסבסט?

ב. מאחר והתובע היה חשוף למספר חומרים, ולא רק לחומר אחד, כמפורט בסעיף 4 להחלטת בית הדין מ-14.10.12, האם צירוף של חשיפה למכלול החומרים, יכול היה לגרום, או לתרום, להופעת המחלה אצל התובע, במידה שאינה שולית או זניחה?

ג. המומחה מתייחס להיותו של התובע מעשן כגורם שהגביר מאוד את הסיכון לחלות במחלה, בה חלה התובע. היותו של התובע מעשן אינו מוזכר בתשתית העובדתית שנקבעה ע"י בית הדין, וככל הנראה המומחה הסיק זאת מהרישומים הרפואיים.

האם ברישומים הרפואיים צוין, מה כמות הסיגריות ליום שהתובע עישן? ככל שברישומים הרפואיים אין איזכור באשר לכמות העישון, אלא רק צוין, כי התובע עישן, מתבקש המומחה להשיב, האם יש חשיבות בעניין זה לכמות הסיגריות שעישן התובע בשאלה, האם העישון הגביר את הסיכון, ועד כמה העישון משמעותי יותר מהחשיפה לחומר בעבודתו של התובע?

ד. בתשתית העובדתית שהועברה למומחה צוין, כי התובע נחשף גם לנפט לסוגיו ולבנזן. המומחה בחוות דעתו מזכיר את הרשימה של ארגון הבריאות העולמי (IARC), אולם אינו מתייחס כלל בחוות הדעת לחשיפת התובע למוצרי נפט שונים ולבנזן.

האם נכון שחשיפה למוצרי נפט שונים ולבנזן, מגבירה את הסיכון לחלות בסוג הסרטן בו חלה התובע? המומחה מופנה בעניין זה לאמור בחוות דעתו של ד"ר שלוסברג מ-7.9.11 ו-15.5.12. ה. המומחה בחוות דעתו סבר, כי גם אם לחשיפה לאסבסט היתה תרומה להופעת המחלה, הרי התרומה היתה נמוכה יותר מתרומתם של העישון והסיפור המשפחתי.

האם המומחה יכול לכמת באחוזים (בהערכה גסה), מה תרומת החשיפה לאסבסט, וכן לחומרים הנוספים ובהם הנפט והבנזן לעומת תרומת העישון והסיפור המשפחתי על הופעת המחלה ממנה סבל התובע, או על החמרתה? המומחה מתבקש לכמת באחוזים את השפעת החשיפה לאסבסט ו/או לחומרים האחרים ולהבהיר, האם תרומת החשיפה לחומרים בעבודת התובע, היתה נמוכה מ-20%?

3. ברצוננו לציין, כי בעב"ל 1085/02 המוסד לביטוח לאומי נ. עוזי חן (23.4.02), שב בית הדין הארצי והבהיר, כי דרך המלך, הינה להתיר העברת שאלות הבהרה למומחה יועץ רפואי מטעם בית הדין, כל עוד לא מדובר בשאלות ווכחניות, וזאת תוך התחשבות בכלל הנוהג בבית הדין לעבודה, כי אין להתיר חקירה נגדית של המומחה בבית הדין, למעט במקרים חריגים, כך שהדרך החילופית שנקבעה בבחינת קביעותיו הרפואיות של המומחה, הינה באמצעות שאלות הבהרה.

יתר על כן, בית הדין הארצי חזר והנחה, כי גם אם קיים ספק בדבר הרלוונטיות של השאלה, על בית הדין האזורי להתירה, כדי שלא למנוע מבעל דין את האפשרות להבהיר חוות דעת שיש בה משמעות רבה בקביעת גורל תביעתו. בבר"ע 19575-03-11 דוד בן חמו נ' המוסד לביטוח לאומי (2.6.11), נפסק כי:

"בהתחשב במשקל הרב אשר ניתן בפסיקתו של בית דין זה לחוות הדעת הרפואית של המומחה הרפואי האובייקטיבי, וכן בהתחשב בכך ששאלות הבהרה מהוות תחליף לחקירתו הנגדית של המומחה - דרך המלך אשר נקבעה בפסיקה הינה הפניית שאלות הבהרה בהתאם לבקשת הצד. עם זאת הפניית השאלות אינה נעשית באופן אוטומטי אלא לאחר הפעלת שיקול דעת על ידי בית הדין, ולאחר בחינה - בין היתר - של השאלות הבאות: האם השאלות המבוקשות הן רלוונטיות ומכוונות להבהיר את חוות הדעת או להשלימה (דב"ע לו 0-4 המוסד לביטוח לאומי - מרדכי מחבובי, פד"ע ז' 368 (1976)); האם יש בהן כדי לתרום לבירור השאלה העומדת לדיון (דב"ע נה/0-1 אסתר שוורצמן - המוסד לביטוח לאומי, מיום 13.4.1995); האם הן שאלות "בתחום הרפואה", להבדיל משאלות עובדתיות או שאלות שאין זה מתפקידו של המומחה להשיב עליהן (דב"ע מו - 0-139 דן יצחק - המוסד לביטוח לאומי, פד"ע יח 315 (1987)); להלן - עניין יצחק); האם השאלות ענייניות או שמא "באות לבחון את מומחיותו של הרופא" בדרך של התפלמסות גרידא (שם); האם הן מבוססות על העובדות כפי שנקבעו על ידי בית הדין; והאם אין בשאלות משום הכבדה מיותרת על המומחה ועל ההליך השיפוטי.

עוד נקבע, כי אין זה רלבנטי אם השאלות "הן טובות ונחוצות" בעיני מי שמוסמך להתיר את הצגתן (עניין יצחק), ולכן "יש לאפשר לשאול אותו שאלות הבהרה ללא הקפדת יתר על הרלבנטיות הישירה של אותן שאלות" (עב"ל 421/09 המוסד לביטוח לאומי - יעקב בן סימון, מיום 8.3.2010)

לאור הנחיות אלה של בית הדין הארצי, היה מקום להיעתר לבקשה להפניית שאלות הבהרה למומחה פרופ' רפאל קטן.

4. המומחה ישיב על השאלות במידת האפשר תוך 30 יום.

שכרו של המומחה ישולם מתקציב המדינה באמצעות קופת בית הדין, כמקובל. ניתנה היום, כ"ה שבט תשע"ג, (05 פברואר 2013), בהעדר הצדדים ותישלח אליהם.